

บทความทางวิชาการ

เรื่อง ตำรวจที่ดีมีคุณภาพที่ประชาชนต้องการ

โดย พ.ต.ท.หญิง นพรัตน์ แสงดาว
อาจารย์ (สบ. ๒)กลุ่มงานวิชาการฯ ศฝร.ภ.๓

“ตำรวจ” เป็นผู้ที่ได้รับความสนใจจากประชาชนในสังคม ไม่ว่าตำรวจจะปรากฏตัว ณ ที่ใด บุคคลในสังคมนั้นมักจะต้องคิดเสมอว่า คงมีใครสักคนถูกตำรวจทำการจับกุมเป็นแน่ จับกุมแล้วจะมีการข่มขู่ต้องหาหรือกลั่นแกล้งจับกุมหรือไม่ จึงมีคำถามในใจของประชาชนอยู่เสมอ ตำรวจเปรียบเสมือนปลาในตู้กระจก ประชาชนจะจ้องมองดูอยู่ตลอดเวลา ซึ่งประชาชนในยุคปัจจุบันนี้ เป็นผู้มีความรู้ ได้รับการศึกษาสูง ไม่ยอมให้ตำรวจกระทำการที่ไม่ถูกต้องแน่นอนอยู่แล้ว บางครั้งตำรวจกระทำการถูกต้องแต่ไม่ถูกใจ ก็ยังถูกร้องเรียน เพราะโดยธรรมชาติคนเราส่วนใหญ่คิดว่าตนเองทำถูกต้องเสมอไป ดังนั้น ประชาชนต้องการหวังจะพึ่งตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย จะทำอะไรเล่าให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อันเป็นหน้าที่หลักของตำรวจที่จะต้องปฏิบัติ ตำรวจจึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับสังคมยุคปัจจุบัน ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และความรู้ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาจิตสำนึก เพื่อให้ทันกับยุคสมัยและเหตุการณ์

ดังนั้น อยากถามข้าราชการตำรวจว่าท่านจะเป็น “ผู้มีอาชีพตำรวจ” หรือจะเป็น “ตำรวจมืออาชีพ” ถ้าท่านเลือกอย่างแรกนั้นวิธีปฏิบัติไม่ยากเลยคงไม่ต้องบอกกัน ก็ทำงานไปตามหน้าที่ของท่านมีหน้าที่อะไร ก็ทำไป เสร็จแล้วก็กลับบ้าน วันหลังก็มาทำเหมือนเดิม แล้วผลที่ตามมาคือท่านจะทำงานแบบเบื่อหน่าย ไม่มี ความหวัง ไม่มีอนาคต ไม่มีความผูกพันกับหน่วยงานหรือเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมงานก็จะมองว่าท่านมีคุณค่าใน การทำงานน้อย ไม่มีอะไรดีขึ้นมาเป็นแบบเดิม ๆ แต่ถ้าท่านเลือกที่จะเป็นอย่างหลัง คือ “ตำรวจมืออาชีพ” ท่าน จะต้องสนุกสนานกับงานที่ทำทุกวัน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานก็จะมองท่านในสายตาที่ดี ประชาชนพบ ท่านก็จะมองว่าท่านคือตำรวจในดวงใจสมกับคำที่ว่า “เราอยู่ไหนประชาชนอุ่นใจทั่วกัน” ท่านจะต้องมีความสุขทุกวันที่มาทำงาน ในความคิดของผู้เขียนนั้น “ตำรวจมืออาชีพ” น่าจะมีความหมายใกล้เคียงกับ “ตำรวจที่ดีมีคุณภาพที่ ประชาชนต้องการ” ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญโดยสังเขป ดังนี้

๑. มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งทุกคนจะต้องมี อันเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงาน ของทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะการไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

๒. มีคุณธรรมจริยธรรมและยุติธรรม ไม่ข่มเหงรังแกประชาชน ไม่รับส่วย ไม่รีดไถประชาชน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนโดยมีจิตสำนึกที่ดี รักประชาชน และปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเที่ยงธรรม อย่างเคร่งครัด และยึดหลักปฏิบัติตาม กฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ ปี ๒๕๕๑

๓. ต้องมีจิตอาสา มีความเสียสละและกล้าหาญ เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวมของประชาชน แม้ไม่ใช่น้ำที่โดยตรงแต่หากทำแล้วประชาชนผู้สุจริตชนได้ประโยชน์ ต้องกระทำให้เต็มกำลังความสามารถ ตำรวจต้องเห็นความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชนเป็นเสมือนทุกข์ของตนเอง ปฏิบัติกับประชาชนเสมือนญาติของเรา “บริการดุจญาติ พิทักษ์ราษฎร์ดุจครอบครัว” ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละและกล้าหาญ อดทน เด็ดเดี่ยว เป็นที่น่าเกรงขามของเหล่ามิถิลา

๔. ต้องมีสติปัญญาและความรู้ความสามารถ ตำรวจต้องมีความเข้มแข็งได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี ต้องปรากฏตัวได้ทันทีที่ประชาชนต้องการ สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว มีความตื่นตัวกระตือรือร้น มีไหวพริบช่างสังเกตและจดจำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

๕. ต้องมีความรู้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานเป็นอย่างดี เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ก็ให้ติดตามและมีความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๖. ต้องรักษาวินัย “จะดูตำรวจที่ดีต้องดูที่ความมีวินัย” ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยของตำรวจอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การพนัน สิ่งผิดกฎหมาย หรืออบายมุขทุกประเภท วางตัวเป็นกลางทางการเมือง

๗. ต้องมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งเครื่องแบบให้ดูดีมีบุคลิก การแสดงความเคารพ การพูดจาสุภาพ “เป็นสุภาพบุรุษ” มีมารยาทในสังคม รู้จักกาลเทศะ การวางตัวอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้เข้ากับสังคม เป็นผู้มีบุคลิกลักษณะท่าทางสง่างาม น่าเชื่อถือศรัทธา

๘. เป็นผู้ประพฤติตน

๘.๑ ครองตน ดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่เที่ยวเตร่อบายมุข ยึดมั่น ในหลักศีลธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ตามที่กล่าวแล้วข้างต้น และ ต้องไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต

๘.๒ ครองคน มีความยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่รักของประชาชนผู้พบเห็นและผู้บังคับบัญชา ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน

๘.๓ ครองงาน เมื่อได้รับมอบหมายงานในหน้าที่ ต้องนำไปปฏิบัติด้วยความตั้งใจและซื่อสัตย์ จนสามารถปฏิบัติได้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้ผู้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถ ไว้วางใจและมอบหมายงานให้ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๙. ต้องสามารถใช้เทคโนโลยีเป็น ทันยุคสมัยอยู่ตลอดเวลา ใช้เทคโนโลยีได้ ตลอดจนทันต่อข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองต่าง ๆ และพัฒนาศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

๑๐. ต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะตำรวจด้วยกัน ไม่กลั่นแกล้งกัน การปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจ ทำงานเป็นทีม ทุกคนทำหน้าที่ของตนเองให้เต็มที่ กำลังความสามารถ และทำหน้าที่ให้ดีที่สุด การทำงานเหมือนลงเรือลำเดียวกัน ต้องช่วยกันพายเรือ อย่าปล่อยให้เพื่อนเหนื่อยอยู่คนเดียว ไม่เอาไรต์เอาเปรียบกัน รู้จักทำงานอย่างมีแบบแผน เช่น มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประชาชนผู้สุจริตที่กำลังเดินทางมีความอบอุ่นปลอดภัย

๑๑. มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการไกล่เกลี่ย ประนีประนอม ในทางที่ ไม่ผิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ ศีลธรรม สร้างความเข้าใจอันดีให้กับประชาชนเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตำรวจ การวางตัวเป็นกลาง แยกผิดแยกถูกออกจากกัน โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง ประชาชนเป็นตัวตั้ง

๑๒. เมื่อเกิดเหตุการณ์กระทำผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องมาถึงสถานที่เกิดเหตุความรวดเร็ว เพราะประชาชนที่เดือดร้อนรอตำรวจอยู่ และสามารถติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีสำคัญ คดีอุกฉกรรจ์ และคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ตลอดจนคดีเล็กน้อยได้อย่างรวดเร็ว ให้สมกับที่ตำรวจต้องเป็นที่พึ่งของประชาชน

๑๓. เจ้าหน้าที่ตำรวจรู้จักการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนตลอดทั้งการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด

๑๔. ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามคนร้าย เช่น การแจ้งเบาะแสคนร้าย การรับฟังความเดือดร้อนของประชาชนอย่างตั้งใจ

๑๕. ต้องรู้จักแนะนำหรือให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชน เช่น ตำรวจสายตรวจ เดินเท้า สายตรวจจรจรัญยานยนต์ และสายตรวจจระเขยยนต์ ตู้ยาม และจุดบริการประชาชน มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล และให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง

๑๖. ตำรวจต้องสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติด สถานบริการ บ่อนการพนันผิดกฎหมาย การมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น ที่ผิดกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๗. ต้องสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนขณะใช้ชีวิตประจำวัน ในบ้านพักอาศัย นอกบ้านพักอาศัย และขณะเดินทางไปทำธุระนอกบ้านเป็นเวลาหลายวัน ทั้งกลางวันและกลางคืน

๑๘. เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถอยู่ปฏิบัติหน้าที่ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง/วัน และปรากฏตัวให้ประชาชนเห็นได้ตลอดเวลา ให้บริการประชาชนได้ สมกับเป็น “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์”

ถ้าตำรวจไทยให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ รักในอาชีพตำรวจ เป็นตำรวจด้วยจิตใจ มีจิตใจใฝ่บริการ เห็นความทุกข์ของประชาชนเป็นความทุกข์ของเราด้วย ต้องรีบให้การช่วยเหลือ เราก็จะมีความสุขกับการทำงาน และสิ่งที่ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจทุกคนตลอดมา นั่นคือ อุดมคติตำรวจ ได้แก่ “เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ กรณียาปราณีต่อประชาชน อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ดำรงตนในยุติธรรม กระทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต” หากตำรวจไทยปฏิบัติได้ตามคุณลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มั่นใจได้ว่าเป็น “ตำรวจในดวงใจ” หรือ “ตำรวจมีอาชีพ” หรือ “ตำรวจที่ดีมีคุณภาพที่ประชาชนต้องการ” อย่างแน่นอน.

